

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

Олена КАРАМАН

13 травня 2022 року

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування для вступу на навчання за другим
(магістерським) рівнем вищої освіти
спеціальності 035 Філологія.. Мова і література (російська).
на основі здобутих рівнів вищої освіти бакалавра та магістра**

ЗМІСТ

I. Загальні положення.....	3
II. Організаційно-методичні рекомендації.....	3
III. Перелік питань з окремих дисциплін підготовки для вступних випробувань.....	5
IV. Приклад тестового завдання.....	6
V. Перелік рекомендованої літератури	6

I. Загальні положення

Програма вступних випробувань з циклу професійно-орієнтовних дисциплін для вступу за ступенем магістра за спеціальністю «Мова і література (російська), галузі знань 035 Філологія» є засобом перевірки якості теоретичної та практичної підготовки бакалаврів.

Вступні випробування проводяться з метою визначення термінів сформованості знань абітурієнтів щодо знань основних особливостей використання у різних сферах діяльності сучасної літературної російської мови і історії розвитку російської літератури різних періодів її розвитку

Програма вступних випробувань дозволяє систематизувати теоретичні і практичні знання з сучасної російської літературної мови, знання абітурієнтів з теорії та історії російської літератури.

Для програми вступних випробувань включені питання з нормативних фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану бакалаврів, а саме «Сучасна російська літературна мова», «Історія російської літератури» та інші. Це дозволить перевірити стан діяльності, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватись у швидкому потоці інформації, уміти на практиці їх використовувати та показати високу професійну підготовленість для здобуття освітнього рівня бакалавр.

II. Організаційно-методичні рекомендації.

Комплексне вступне випробування проводиться з метою виявлення вступників, які досягли відповідного професійного рівня та отримали необхідні знання для подальшого вдосконалення професійної діяльності в галузі документаційного забезпечення управління.

Під час випробування абітурієнт повинен знати:

- поняттєво-термінологічний апарат циклу базових і професійно-орієнтованих дисциплін з циклу гуманітарної підготовки;
- закономірності розвитку мовної системи й окремих її ярусів;
- норми сучасної російської літературної мови в їх історичному розвитку; актуальні проблеми в становленні й закріпленні сучасної літературної норми;
- основні мовні тенденції в галузі вимови, системи наголосу;
- активні процеси в лексиці і фразеології сучасної російської літературної мови;
- основні мовні тенденції в галузі словотвору, морфології;
- різні точки зору на проблемні питання фонетики, словотвору й морфології;
- зміни, що відбулися в ХХ–ХХІ ст. в синтаксичній системі мови; різні думки щодо явищ у царині синтаксису;

- функціонально-цільове використання пунктуації та історичні зміни в функціях розділових знаків;
- особливості когнітивного підходу до вивчення російської мови, здобутки російських когнітивістів; ключові концепти російської мови;
- ідейно-художній зміст літературних творів у контексті розвитку культури й суспільства; розуміє зміст прочитаного; називає літературні факти, явища, твори, імена письменників, перекладачів тощо; формулює визначення понять, наводить приклади; пояснює літературні факти, явища, образи, теми, сюжети тощо.

Під час випробування абітурієнт повинен уміти:

- виявляти основні тенденції розвитку в сучасній російській мові;
- застосовувати раціональні прийоми пошуку, збору, приймання аналітико-синтетичного опрацювання інформації;
- розрізняти різні форми існування сучасної російської мови;
- бачити зміни в розвитку різних ярусів мови, кваліфікувати інноваційні факти;
- аналізувати структуру простого речення (препозитивні й постпозитивні номінативи; парцеляція; приєднання тощо);
- аналізувати структуру складного і ускладненого простого речення (структурне заміщення, контамінація);
- правильно застосовувати правила російської пунктуації, використовувати всі розділові знаки;
- розуміти і пояснювати постановку нерегламентованих розділових знаків;
- аналізувати різноманітні точки зору на проблемні питання сучасної російської мови;
- використовувати свої знання для аналізу текстів різних жанрів і окремих мовних явищ;
- розпізнавати літературні факти, явища, напрями, течії, жанри, стилі; аналізувати літературні жанри, твори (цілісно та окремі аспекти); класифікувати літературні факти, явища, образи тощо; визначає літературознавчі терміни й поняття, засоби художньої виразності, їхню семантику і функції в тексті; виконувати творчі роботи різних видів.

Вступне випробування передбачає перевірку знань, умінь та навичок професійно-орієнтованих дисциплін.

На виконання тесту відведено 60 хвилин.

Оцінка за вступне випробування виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання. Мінімальна кількість набраних балів складає 100.

III. Перелік питань та список літератури з окремих дисциплін підготовки для вступних випробувань.

Сучасна російська літературна мова як предмет науки. Рівні мови і їх особливості. Етапи розвитку й функціонування російської мови. Поняття «сучасна літературна мова».

Фонетика, її предмет і задачі. Звуки мови. Артикуляційна фонетика.

Ороепія, її предмет і задачі. Основні орфоепічні норми вимови голосних і приголосних звуків сучасної російської мови.

Поняття фонем. Система фонем сучасної російської мови.

Графіка. Російський алфавіт. Співвідношення букв і звуків у російській літературній мові. Графічний аналіз слова.

Орфографія. Предмет орфографії. Розділи російської орфографії. Принципи російської орфографії.

Сучасна російська лексикографія: типологія словників, нові типи словників.

Лексикологія як розділ сучасної російської мови. Особливості лексичного рівня. Поняття лексико-фразеологічної системи мови. Слово. Типи лексичних значень слів. Проблема класифікації лексичного кладу мови. Поняття лексичної парадигми. Омоніми. Пароніми. Синоніми. Антоніми.

Лексика російської мови с точки зору її походження. Власне російська і запозичена лексика.

Фразеологія як розділ мовознавства

Морфеміка. Основні поняття морфеміки. Типи морфем російської мови. Принципи морфемного аналізу слів. Основні поняття і терміни словотворення. Способи словотвору в сучасній російській мові. Морфемна структура слова й рівні її організації.

Морфологія. Самостійні й службові частини мови. Модальні слова.

Основні поняття синтаксису. Словосполучення. Просте речення. Односкладні й двоскладні речення. Головні й другорядні члени речення.

Складне речення. Складносурядні й складнопідрядні речення. Поняття про багатокomпонентні складні речення.

Способи передачі чужої мови. Пряма й непряма мова.

Основи сучасної російської пунктуації.

Специфіка російського фольклору.

Художні особливості й основні жанри давньоруської літератури.

Проблема бароко в російській літературі XVIII століття.

Художня своєрідність російського класицизму.

Російська комедія XVIII століття. Художні особливості комедії Д. Фонвізіна «Недоросль».

Художньо-публіцистична книга А. Радищева «Путешествие из Петербурга в Москву». Проблематика й принцип тематичної композиції книги, жанрова природа твору.

М. Карамзін і проблеми розвитку російської літератури межі XVIII–XIX століть. Новаторство прози Карамзіна.

Основні літературні напрямки початку ХІХ століття: сентименталізм, предромантизм, просвітницький реалізм. Основні представники й твори.

Творчість В. Жуковського, О. Пушкіна, О. Грибоєдова, О. Островського, І. Тургенєва, Ф. Достоевського, Л. Толстого, А. Чехова, І. Буніна, О. Купріна.

Російський символізм: основні етапи розвитку, ідейно-естетична своєрідність, основні представники.

Російський футуризм: історія, теорія, практика (угруповання).

Поетичний світ В. Маяковського, А.Ахматової, М. Цветаєвої, С. Єсеніна Б. Пастернака та ін.

Проза М. Зощенка.

Творчість М. Булгакова.

Поезія і проза російської еміграції 1920-х років.

Література Другої світової війни (О.Толстой, І. Еренбург, Л. Леонов, М. Шолохов, К. Симонов та ін.).

«Сільська проза» як один із провідних напрямів у літературному процесі 1960-х – 1970-х років (Е. Дорош, В. Шукшин, Б. Можаяєв, В. Распутин та ін.)

Поезія 1960–1970: основні тенденції, стильова своєрідність, основні імена. (А. Тарковський, Б. Ахмадуліна, А. Кушнер та ін.).

Творчість творців авторської пісні – Б. Окуджави, Ю. Візбора, О. Галича, В. Висоцького та ін.

Художній світ Й. Бродського.

Літературний "андеграунд" і постмодернізм. «Пушкинский Дом» Андрія Бітова і «Москва-Петушки» Венедикта Єрофєєва.

IV. Приклад тестового завдання.

Хто з названих нижче митців НЕ є представником срібного віку російської поезії?

- Бунін
- Цветаєва
- Пастернак
- Ахматова

V. Перелік рекомендованої літератури

Акимова Г.Н., Вяткина С.В. Синтаксис современного русского языка. СПб.: СПбГУ; Москва: 2009. 346 с.

Артюх Е.И. Степанченко И.И. Современный русский литературный язык. Лексикология: Тестовые задания. Учебно-метод. пособ. Харьков : ХНПУ, 2008. 112 с.

Валгина Н. С. Современный русский язык: Синтаксис: Учебник. 4-е изд., испр. Москва: Высш. шк., 2003. 416 с.

Валгина Н.С. Розенталь Д.Э. Фомина М.И. Современный русский язык: Учебник / Под редакцией Н.С. Валгиной. 6-е изд., перераб. и доп. Москва : Логос, 2002. 528 с.

Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.

Давиденко Г.І., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII сторіччя. Київ : Центр учбової л-ри, 2007. 292 с.

Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.

Давиденко Г. Й., Стрельчук Г.М., Гринчак Н.І. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.:

Касаткин Л. Л. Современный русский язык. Фонетика. Москва : Academia, 2006. 256 с.

Князев С.В., Пожарицкая С.К. Современный русский литературный язык. Фонетика, графика, орфография, орфоэпия. Москва: Академический Проект. 2005. 320 с.

Компанцева Л. Ф. Морфемика. Словообразование. Структурные и функциональные аспекты: Учебно-метод. пособ. Луганск : Изд-во ЛГПУ им. Тараса Шевченко, 2002. 84 с.

Крысин Л.П. Современный русский язык. Лексическая семантика. Лексикология. Фразеология. Лексикография. Москва : Академия, 2007. 240 с.

Медведева Л. О. Морфологія сучасної російської мови : Навчально-метод. посіб. К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2017. 105 с.

Педченко Л. В., В.В. Немцева. Современный русский язык. Фонетика. Фонология. Орфоэпия: Учебно-метод. пособ. Харьков : ХНУ, 2008. 52 с.

Синтаксис современного русского языка. Словосочетание, простое предложение: Учебн. пособ. для студентов специальности «Язык и литература (русский)» всех форм обучения / Сост. Е.В. Чернцова, Т.Ф. Фильчук. Харьков: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2014. 128 с.

Современный русский литературный язык : академический учебник / Под ред. П. А. Леканта. Москва: АСТ ПРЕСС КНИГА, 2013. 766 с.

Слухай Н. В. Синтаксис русского языка: лекции, вопросы, задания : в 2-х частях. К. : КНУ им. Тараса Шевченко, 2008. Ч. 1. 78 с.; Ч. 2. 52 с.

Теряев Д. А. Учебные задания по фонетике русского языка : Учебное пособие. Київ : КНУ, 2015. 65 с.

Чижевський Д. І. Історія російської літератури ХІХ століття. Романтизм. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 216 с.